

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, temető-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonczy-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetésnyilvántartás- és felzárkások.

Hirdetési díj:

Egy negyhásados pe itsor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

NYILTTÉR:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Mindent a közjóért.

Ritka kis város dicsekedhetik a haladás terén oly rohamos előmenetellel, mint éppen megyénk székhelye: Rimaszombat.

A biztos haladás eme tudatában ha futó pilantást vetünk a közelmúltba, majdnem hihetetlennek tűnik fel, hogy városunk ifjúsága, mely nem egyszer adta tanubizonyságot a szép és nemes iránti hajlamának, jelenben a közönyösség színvonalára süllyedt, édes-kevés érdeklődést mutatva az iránt is, mi a társadalmat mintegy fel-eleveníti s a közművelődést előmozdítja.

Ha vesszük, hogy éppen az ifjuság az, melynek kezébe van letéve a haza boldogsága, lehetetlen, hogy el ne szoruljon szívünk e szomorú valóban.

Százféle pedig a cél, mi vezérhelhetné, ezer annyi a mód, mely alkalmat nyújthatna minden iránt a mi magasztos.

Vajjon mi szülhette a közönyt ifjúságunk szívében?

Ha széjjel tekintünk, s nézzük a város bel-életét s a kört, melyben ki-ki mozog, önként fel-táru előttünk a hideg közöny valódi kútforrása.

Ki-ki úgy tesz, amint neki tetszik. Éppen ez a baj.

Egy szó helyett száz különféle hangzik el. Éppen ez a megölője mindennek

Ahelyett, hogy tömörülénk, szétforgácsolva élünk önmagunk alkotta körökben. Ez teszi lehetetlenné éppen az egyesülést, mely minden jó-nak kútfeje, minden szépség foglalatja; mely ha meg volna, lehetetlen, hogy az érdeklődés láncza minden kezdeményezés iránt idő előtt összetörne.

Az ifjuság, melynek lelke minden szép és nemesért lelkesülni képes, lehetetlen — ha nem látná a társadalomban eme lépten-nyomon fel-merülő ellentéteket — hogy közönyös maradna továbbra is; lehetetlen, hogy elállna attól, mi egy város beléletét élénké és változatossá teheti.

Elvitázhatatlan, hogy ne tétetett volna ennek meggátlása iránt az ifjuság részéről kísérlet. Megdönthetetlen, hogy ne lennének egyesületek, melyeknek működése éppen ezek felé irányult. De mit ér a kísérlet, ha mindig kísérlet marad? Mit ér az egyet, ha nem érvényesíti hivatását s ha ezt teszi is, minek, ha ismét feledve célját, álomra szenderül?!

Mit ér dalárdánk, ha hallgatásra van kár-

hozatva? Mit műkedvelői egyesületünk, ha mot-tója: a szünetelés?

Mit ér?! . . .

Pedig ha magunkba szállva elgondoljuk, hogy e két egyesület az — közművelődési alapon nyugodván — mely hivatva van megvédeni nemzeti existenciánkat, melynek feladata utat törni a fel-vidék idegen nyelvű és sokszor ellenséges ér-zelmű tömegeibe; lehetetlen, hogy fel ne jadjul-junk hátramaradásunkon!

Éppen ezért gondolkozzunk valahára komo-lyan s rázzuk fel lethargikus álmaikból az egye-sületeket s vonjuk kebelébe a város értelmiségét s tegyünk pártfogójává minden polgárt s adjuk meg ifjúságunknak az alkalmat arra, hogy szí-veiken a közöny bilincse örök időkre összetörjön.

Végül: legyünk egyek, hogy megértsük egy-mást. Tömörüljünk, hogy áldozhassunk a közjóért. Tanuljuk meg, hogy a valódi boldogság a békés egyetértésben lakozik. Buzdítsuk a fiatalságot, hogy tudjon lelkesülni, s lássuk be, hogy a ha-ladás a közművelődésnél, a közművelődés a nyelv-ápolásánál kezdődik, s hogy a nyelv teszi a nem-zetet, a nemzet a hazát!! —i —s.

Kir. posta- és táviró-hivatal.

(Rozsnyói levél.)

Nagyon tisztelt szerkesztő úr! A fentebbi cím alatt jelent meg a „Rozsnyói Híradó“ szept. hó 2-iki 36 ik számában egy vezércikk, mely kiméletlen, de egyszers-mind avatatlan kezekkel a posta- és táviró-hivatalnak ront, helyreigazító válaszomat visszautasítván, kérem a tek. szerkesztő urat, kegyeskedjék alább közlendő vá-laszomnak becses lapjában helyet adni, nehogy kedves me-gyének művelt és igazságszerető közönsége említett vezér-cikk állításai által félrevezettség, a rozsnyói posta- és táviró-hivatalt olyanak tartsa, mint a milyennek a cikkiró szer-retné feltüntetni. A „Rozsnyói Híradó“ ezen merev maga-tartása velem szemben mintegy megfoghatatlan, mert hiszen egy esztendő óta néhány számot kivéve — alig van szám, melyben önálló dolgozatom napvilágot ne lá-tott volna. Az okokat most nem kutatom, de hogy ezen eljárás szokatlan és illetlen egy munkatárssal szemben, azt bizonyítgatni is felesleges.

Minden lokális érdekű lapnak nemesak kell, de sőt kötelessége is, hogy minden esetleges abnormis állapo-t, melyen segíteni lehet, diszkréció tárgyává tegyen, de midőn ezt teszi, sohasem szabad szántszerűkedes fer-dítésekhez folyamodni, annyival is inkább nem, mert az

márcz. 5-én Fogarasról Absolon Dánielt küldik hozzá Strybe, honnan ő két francia tiszttel már márcz. 28-án visszaérkezik Fogarasra. Innen pedig 3 napi tanácskozás után Absolonnal még Farkas Pábian, Fajgel Péter és Apaffy képviselőben Macskási Boldizsár az egyik fran-czia tiszttel indulnak ismét Lengyelországba. A másik francia Fogarason maradt. Ugyanekkor a portára is új követséget küldének.

A szövetséget valóban megkötik május 27-én Var-sóban. E szerint a bujdosók Apaffyval együtt 9 ezer gyalogot és 6 ezer lovasat tartoznak fegyverben tartani 10 ágyúval, mely sereg fővezére Teleky legyen; mellé a magyarok közül 12 tagutána választandó. A francia király évenként 100 ezer tallért vagy 50 ezer aranyat, az első évben pedig még 20 ezer tallért ad segélyül.

Jó francia tisztek küldetését kéri, ha pedig segély-hadat is küld, az szintén Teleky vezérlete alatt álljon. A harcot ez év július havában kezdik meg. Ha pedig a török Apaffynak a háborút folytatni megtiltáná, feuttartja magának a szerződéstől való visszalépést, de csak a leg-végső esetben és titokban is segíti a magyarokat s Tele-kyt nem hívják vissza; azonban a francia királynak gondja lesz rá, hogy e szövetség miatt ne legyen baja a portával. A magyarok békét a bécsi kormánnyal a francia király tudta s beleegyezése nélkül nem köthetnek, de a király is, ha békét köt, tartozik befoglalni a magyarokat is; ha pedig ez nem történhetné meg, titokban tartozik a magyarokat tovább is segíteni. A magyarok a segélyt nem tartoznak visszatéríteni, de azért a királynak semminemű igénye sem lehet Magyarországra. E szerződés titokban tartandó, míg a királynak úgy tetszik; már keltétől kezdve érvényes, de a király 15. Apaffy s a magyarok 10 hét alatt tartoznak megerősíteni.

ilyen meg nem engedhető eljárás előbb-utóbb — de mindenesetre egy vagy más irányban — megboszul-hatja magát.

A tapasztalat szerint vannak emberek, akik szeret-nek minden mende-mondán kapni, de anélkül, hogy a dolog lényegének mélyére behatolni képesek lennének, vizsgálat alá vennék az egyes kifogás alá eső dolgokat, kutatnák az azokat előidéző rendszeri okokat. Szerény véleményem szerint helytelen és következtelen eljárás az, hogy egy késedelmes pénzes levél megérkezése miatt, de amely levél Rozsnyóról a kellő időben rovatoltatott tovább, megtámadjon valaki egy egész hivatali testületet. Az lett volna a helyes és tisztességes eljárás, ha az il-lető a cikkiróval együtt bevarja a vizsgálati eredményt, akkor aztán, ha azt látják, hogy a hiba csakugyan Rozs-nyóú történt, üthettek volna rajtuk egy nagyot.

Valóban kevés olyan vezércikket lehet olvasni, mint a „Rozsnyói Híradó“ „Kir. posta- és táviró-hivatal“ című cikke. — Cikkiró maga vágja maga alatt a fát, mintegy azt mondja minden pontja: nesze, verj meg az én saját tollammal, meggondolatlan, könnyűvérű állitá-saimmal.

Mindjárt negyedik bekezdésében azt mondja: „Rozs-nyón ma olyanok a viszonyok, hogy ha a posta- és táviró-hivatal azt czélozná, miszerint forgalma esökkenjen, praktikusabban nem járhatna el céljának elérésében.“ Hát erre nézve feleljen egy kis statisztika, melynek hi-telessége felől cikkiró is meggyőződést szerezhet ma-gának.

Mult 1887. esztendőben, hol a táviró-szolgálat tel-jes nappali volt, reggel 7 órától szakadatlanul este 9 óráig, volt Rozsnyónak feladott-, megérkezett- és tovább-menő távirója július havában 1018, augusztusban 1066. Ha jól tudom, ezen időre esik Milán szerb királynak Gö-mörben való időzése is. Folyó év július havában 1338, augusztusban pedig 1392 db sürgönye volt Rozsnyónak. Hol van itt a esökkenés? — Az igazságot és a komoly-ságot szerető embernek nem szabad feledni azt sem, hogy a mult évi sürgöny-forgalom két emberre esik 14 órai napi szolgálatra, holott az ez évi sürgöny-forgalmat egy ember dolgozta fel napi 8 órai szolgálattal.

A vezércikk 6. pontja teljesen elferdíti az igazsá-got, mert nem igaz, amidőn mondja: „míg a posta ál-lamosítva nem lett, a postamester és postakezelő ket-ten egy levélhordóval akként végezték teendőiket, hogy meg volt velök elégedve a közönség, annál is inkább, miután privát szívessegeket is megtették olykor azoknak, akik meg voltak szorulva és emberbaráti érzelmükre apelláltak.“ Ezen állítások komolyságának és valódiságá-nak maga a köztünk élő postamester mond határozottan

E szövetség hire a portára jutván, az csakugyan kérdőre vonta miatta Apaffyt: ő tehát Székely Lászlót küldé ez ügy elintézésére Konstantinápolyba, Telekyt pedig utasítá, hogy Székely visszatéréseig maradjon minden ez eddigi állapotban.

A magyar had ekkor a Szilágyságban táborozott. Clymlin és Forval francia tábornokok azonban a len-gyel segélyhaddal mielőbbi egyesülést sürgettek, a zsold külföldeni megtagadását hangoztatván. A magyarok ellen-ben aug. 16-iki zilahi gyűlésökben kimondják, hogy a fizetést „francia“ cím alatt nem fogadják, hogy a fejedele-mhez fordulnak segélyért: ha pedig nem kapnak, inkább önérejükön fognak a dologhoz. Teleky pedig a már összegyűjtött lengyel segélyhad rendbentartására Clymlin tábornokot küldi Strybe, míg a porta válasza megjön.

Igy a francia szövetség sem igen lendit az ügye-ken, az egyenetlenség nem szűnik meg.

Szept. 6-án Radies András azon hírrel jön a por-táról, hogy a szövetség is nemsokára megőly válasz-szal, hogy a porta tudta nélkül is elfogadhatták volna a francia segélyt. Erre rögtön hozzá fognak a hadi készü-letekhez. Szept. 9-én Nemessányit küldik Strybe a len-gyel had behozatala végett, a fejedelmet és Apaffyt pedig biztosítják, hogy bár önállóan indítják meg a harcot, megbízottaikat mindig elfogadják s költségeiket meg-térítik.

Apaffy is beleegyezik a lengyel haddal való egye-sülésbe s képviselőjéül Thökölyt nevezik ki, a ki Kőváron át Wesselényihez siet. Vele és Forvallyal meegyezik, hogy a vezényletet tovább is Wesselényi vigye, míg Thököly csak a fejedelem érdekeit képviselje. De ezalatt Teleky Thökölynek kiküldetését Apaffyval visszavonja s új rendeletben eltölti a lengyel haddal való egyesülést. Csakugy már ekkor a lengyel had az országban volt.

T Á R C Z A.**Daru madár. . .**

Daru madár messze utra készül,

Úgy fáj neki válni a vidékiül. . .

Fáj nekem is, hej! hogyne fájtna,

Mikor az a barna kislány

Szívem árván hagyta.

Derű helyett, sötét köd a tájon,

Harmat helyett, méreg a virágon;

Öröm helyett, bánat van szivemben

Sötét bánat, mely mielőbb

Sírba temet engem.

Hull a levél, egyre hull a fáról,

Hervadt sírom a sápadt virágról;

Bárcsak én is lehullhatnék vélek,

Talán akkor, talán ott lent,

Elfeledném képed. . .

Mihályi Lajos.

A bujdosók működése Thököly Imre fő-vezérséggel. (1677—1678.)

(Vége.)

Az 1677. év tavaszán Lengyelországon át Bethune marquis, francia megbízott, kezd velök szövetség-kötés végett komoly tárgyalást. Apaffy s a bujdosók közösen

ellent, ő jobban ismeri hivataloskodási multját, mint a cikkiró véli, mert nem való az, hogy ketten dolgoztak fel a postai nagy anyagot, arra két ember képtelen lett volna, hanem igea is feldolgozta a postamester két expeditorral és hitvesével, tehát négyen dolgoztak. Ezen körülményt cikkiró úr rosszakaratulag elhallgatta. Még az államosítás előtt is hárman kezelték a postát, a postamester, egy kiadó és Sulán Erzsike gyakornok.

A mi a privat szivességeket illeti, mi is gyakoroljuk azt éppen a cikkiró és a „Rozsnyói Híradó” haládatlan kiadójával szemben, mert szabályellenesen vesszük fel és továbbítjuk a Híradót, de egyszersmind azt is tudjuk, hogy az apró szivességek gyakran követelésekké fajulnak. Hogy a postamesterrel annyira meg lettek volna elégedve, az elferdítése az igazságnak, megtámadták őt is, annak a bizonyos pénz levelenek a feladója hatszor is bepanaszolta az igazgatóságnál, de hogy állítása nem volt egyéb humbagnál, mutatja az 1885. évi „R. H.” 28. számának vezércikke is, a hol egyik kéz simogatja, a másik pedig hátba veri. Bizony megtörtént az is, hogy a postamester helyett maga a posta-igazgatóság válaszolt a panaszokra. Ha ez így volt, már pedig így volt, hol van itt kitüntetve az a reppant megelégedettség a postamesterrel? Bizony bizony a közönség is, a cikkiró úr is haládatlansággal fizették vissza azt a sok „privat” szivességet.

Azon állítás pedig, mintha a kézbesítési viszonyok rosszabbak volnának mint voltak a postamester alatt, az csak frázis, ennél nagyobbát senkisémm állíthatott volna, mert két ember még Kamerumban is két ember. Arról mi csakugyan nem tehetünk, ha a posta és táviró intézet részünkre csak két kézbesítőt rendszeresített. Arra pedig válaszolni sem érdemes, a mi a délutáni posta feldolgozását illeti, mert a tények mást igazolnak, dacára annak, hogy a posta forgalom évről-évre nő, és hogy éppen a posta anyag feldolgozásának idejére esik a berzétéigyalog küldőncz posta, és a kassai cariol-posta indítása.

Most áttérek a kereskedők általános nehezítésére és nagy zúgolódására. Szerintem semmi olyasmit nem tett a posta- és táviró-főnök, mely nehezítés és zúgolódásra szolgáltatott volna okot, és a melyet önkénynek lehetne mondani. Az egész elégtelenség és zúgolódás onnét származik, hogy a posta kézbesítést megfordította a piaczon, de midőn ezt tette, vezérelte ezen szándékában az igazság és méltányosság szeretete. A püspöki uradalomnak, Markó József bórkereskedőnek, Hirsch János urnak, a takarekpénztárnak, a kath. gymnasiumnak, szeminarium és plebániának, továbbá a városháza, a szolgabírói hivatalnak és Néhrer vaskereskedésének talán nincsenek postai érdekei? hol van az megírva, hogy ezen oldal kapja utójára, esetleg másnap postáit? micsoda jogtalan követelés az, elhíttetni akarni a világgal, hogy egyik kereskedőnek elsőbbsége van a másik felett! hiszen kérem alásan, ezen alapon felzudulhat a berzété-uteza is — és jogosan, mert itt a kereskedők utójára kapják postájukat, pedig Alexy Lajos, Varga és Langhoffer, a nagy tőzsde, az evang. püspökség, Kiss, Kardos, Gáspár kereskedőknek, Grünmann gőzfűrészmalmának és a bórgyárnak van annyi joga postájához, és oly érdeke, mint a piaczon akármely kereskedőnek

A távirót illető minden gonoszul informált vádra ugyhiszem, hogy kéllőleg megfeleltem, mert beigazoltam, hogy a táviró-osztály rövid nyolc órai szolgálati idő alatt majdnem emberfeletti munkát végez, és hogy ha minden jóravaló igyekezete mellett is késnek egyes sürgönyök, az nem a kezelő személy gyarlóságából származik. Itt azonban meg kell még jegyezmem azt is, hogy Rozsnyónak öt táviró vonala van, három állami és kettő vasut üzleti, továbbá, hogy a nyári hónapokban, midőn a forgalom tetőpontjára emelkedett, sok levelezést hátráltató zavarok fordulnak elő. Midőn zivatarok vonulnak el vidékünk felett, a hivatalt okvetlen kikell zárni egy fél,

Thököly pedig visszasiét a fejedelmi udvarban, hol megtudja Teleki azon vádját személye ellen, hogy vallása miatt nem lehet benne megbízni. Ezt visszautasítja és kitéstázza magát, de ezután maga is csak magán emberként kíván működni, hogy igaz magyarságát és hazaszeretetét bebizonyíthassa. Ezt a fejedelem, miután iránta való hűségéről tértívényt adott, meg is engedte.

Okt. 14-én tehát elhagyja a fejedelmi udvart s a táborba indult. De Apaffy újból még visszahívhatja, mert értesül a portai követség jöveteléről. Ez ugyanis az oláhországi árvizek miatt késett s csak okt. 29-én érkezett meg. A porta a francia szövetségbe valóban beleegyezik, mit főleg a francia eszközölt ki. E mellett elhatározta, hogy maga is megadja az annyiszor kért segélyt és erre utasítja Apaffyt, a temesvári, váradi s egri basákat. De a lengyel hadak behozataláról nem lévén ebben szó, evégett Fajgel Pétert küldik ismét Konstantinápolyba.

Nov. 1-én végre utra kel Thököly. De az őszi nagy sár miatt csak lassan haladhat. Dec. 1-én találkozik Wesselényivel a sikhályfalvi mezőn. Ekkor Böszörményt ostromolják, de sikertelenül. Visszavonulnak hát Debreczenbe, majd Kobb közeletére Püspökibe. Az év végén Kobb visszatérván Kassára, ismét Debreczenbe teszik szállásukat. De megint egyenetlenség dül közöttük. Thököly Telekzt hívja fel a zavarok elintézésére s Apaffynál is panaszt emel az ellene szórt vádak miatt.

E vizsgálatoknak Bethüne marquis is híret veszi, egyetértésre inti hát őket, kölömben a francia király pártfogását és segélyét elvesztik. Pedig újabban az 1678. év kezdetén ismét 2 ezer főnyi segélyhadat küldött. E hadak átjvetelét Máramaroson és Kóvár vidékén kéri most Telektytól s a végbéleket is felhívják, hogy készen legyenek a harezra.

de gyakran egy óra időtartammal is hosszabb időre. A vonal levelezés, az érintkezés mind hátráltatja a gyors levelezést.

Aki megtámadja a posta- és táviró-hivatalt, annak mindenek előtt konkrét esetekről kellene gondoskodnia, továbbá figyelembe kellene vennie azt a körülményt is, hogy az egyesített két intézet átmeneti korszakát éli, ebből kifolyólag a táviratozás mindenütt az egész országban némi késedelemmel küzd. Megvagyok győződve, hogy ha cikkiró urat, csak 2 szer nyolc órára a gépasztalhoz ültetném, könyö ögve könyörögne, oldjam fel büntetése alól, mert az a munka, a mit a táviró végez, testet és lelket ölé munka.

Cikkiró a vasárnapi szolgálati időt sem ismeri, nem 9—12-ig tart az, hanem félkilenczétől félözenkét óráig. No, ha ezen esekély körülményt sem ismeri, hogyan tudhatná, hogyan ismerhetné a posta- és táviró beléletét, hogyan írhatna arról alaposan, a tényeknek megfelelőleg — hűségesen.

Megjegyzem azt is, hogy a táviró-intézmény sem születési rangot, sem semmiféle előjogokat a magán-sürgöny levelezésnél nem ismerhet, annak a sürgönye továbbított előbb, kinek hamarabb érkezett be, illetőleg előbb adatott fel, ez a megállapított és a méltányossági sorrend.

Annak, hogy a sürgönyözés állítólagos lassúsága országgyűlési képviselőnk tudomására hozatott, mi örülünk a legjobban, de megjegyzem itt azt is, hogy az igazgatóság saját hatáskörében mit sem segíthet a dolgon, amennyiben a táviratozás idejének megszorítása magas miniszteri határozaton nyugszik.

Vidonyi József,
m. kir. posta- és táviró-tiszt.

Tanitógyűlés.

A gömörmegyei általános tanító-egyesület ez évi közgyűlését augusztus hó 28-án és 29-én tartotta meg Dobsinán. A megye minden részéből zárandokolt a sok tanügyi ember Gömörmegye e kies városába, hogy egymástól tanulva, egymást tanítva az ügynek, melynek szolgálatába állnak, minél nagyobb hasznára legyenek. Elannyira, hogy ugyanez főt a rendező bizottság feje, hogy hová szállásolja a sok jelentkezőt. De tapintatuk helyesen tudta a kérdést megoldani. Nagy akadály volt pedig a gyűlés sikerére nevez az, hogy az elnökség, dacára minden fáradozásának, mérsékelt vasuti menetjegyet kieszközölni nem volt képes. — A rendező bizottság az Eötvös-alap és a megyei segély-alap javára 28-án egy hangversenyt rendezett; a dobsinai dalárda s a fellépő műkedvelők valóban élvezetes estét szereztek a megjelent közönségnek, mely közönség jókedvének és hálájának a meg megújuló tapsviharban adott kifejezést.

A hangversenyt reggelig tartó kedélyes multság rekesztette be. — Másnap 7 órakor már a különböző bizottságok működtek.

A dobsinai iskolák megvizsgálására kiküldött bizottság a legnagyobb örömmel jelentette, hogy az iskolák berendezése, felszerelése mintaszerű. A tanszerkiállítás — mely a fiúiskolában volt elhelyezve — gyér volt ugyan, de a tanszerkiállítás elbírálására kiküldött bizottság jelentése szerint minden követelményeknek megfelelt. — A közgyűlést reggeli 9 órakor nyitotta meg Róczy István egyesületi elnök emelkedett hangú meleg beszéddel, üdvözölvén Groó Vilmos királyi tanfelügyelőt, mint a tanítók hőkeblő barátját, tanácsadóját s megjelent tagtársait — Utánna Groó Vilmos kir. tanfelügyelő egy minden tekintetben kiváló beszédben a tanító-egylet hivatását, feladatát, czélját mondotta el s felhívta a tanító egyletet annak lehető megvalósítására. Majd dr. Lovassy Sándor nagyrőzei polg. iskolai tanár lépett az emelvényre, általános figyelem és részvét között emlékezett meg dr. Trefort Agoston közt. miniszteréről, nemzetünk e nagy halottjáról. Ezt Perjessy László egyleti főjegyző jelentése követte az egylet lefolyt évi működéséről, mely jelentés szerint az egyes járáskörök úgy, mint a választmány minden lehető elkövettek, hogy az egylet magasztos czéja eléréséhez közelebb vigyék. E jelentés, valamint az emlékbeszéd egész terjedelmében a tanító-egylet által kiadtni szokott évkönyvben közzé lesz teendő. A program következő

Thököly, maga indult a végbeli hadhoz, előbb Gyöngyösre, majd Jászberénybe és Abonyba. Innen visszatérve, febr. 8-án Püspökiben Telektytől azon értesítést veszi, hogy a fejedelem nem segítheti őket az erdélyi zavarok miatt, s a porta is újra tiltja neki a segélyzést. Ő maga (Teleki) sem jöhet közéjük, csak mint magán ember, de nem tudják, vajjon így elfogadják-e? — ha igen, ugy vonuljanak Kóvár felé.

A magyarok erre kijelentették, hogy így is örömmel látják őt magok közt. „Életünk fogytáig Teleky uramtól el nem állunk.” írja neki Thököly s megindul Kóvár felé. Teleky Wesselényit is meghívta Kóvárba, de ő rosszul lett miatt elmaradt. Itt általános gyűlés tartását határozta meg, melyre a nemességet és a francia, a mezei s végbeli tiszteket is meghívták.

A közgyűlés márcz. 27-én Somkúton vette kezdetét. Itt Wesselényi is megjelent. Az első napon Telektyt az összes hadak generálisimúsává választották. Mellé másnap 12 tanácsost választottak, u. m. Wesselényi Pált és Lászlót, Thököly Imrét, Kendét, Ispánt, Keczert, Szepessyt, Szalay Pált, Illosvai Pétert, Sulyok Jánost, Ubrizy Pált és Fáy Istvánt. Titkárrá Klobusiezky Pált, pezsétvártóvá Fajgel Pétert s különféle tábortisztekké többeket választottak. Ezeket rögtön megeskettették s aztán követekeket választottak a francia királyhoz, a portára, Lengyelországba, a budai, egri s váradi basákhoz. Harmadnap a követek megbízó levelelt készítették el s a hadi működésre vonatkozó határozatokat hozták. Thökölyre a végvél katonaság vezényletét bízták s ennek összegyűjtése végett Túrta küldetett.

Wesselényit azonban, bár alvezér maradt, bántotta Teleky fővezérré választása, azt tartván, hogy míg a fejedelem nem rendeli, nem tartoznék azt átveendőni; még is — legalább szinleg — belenyugodott. De ez által

ponját Nagy Albert dobsinai tanító adta elő, e tételről: „Milyen arányban álljon a testi nevelés a szellem fejlesztésével?” értekezett. Hosszas, alapos és élénk eszméséret idézett elő elannyira, hogy a következő tételt „Szükséges e a félévi vizsga?” az idő előrehaladottsága miatt le kellett venni a napirendről. A folyó ügyek is sok időt vettek igénybe. A beérkezett pályamű a bíráló bizottság jelentése értelmében jutalmazásra méltónak nem találhatott, ennélfogva a pályadíj újból kitézetik és pedig akkép, hogy három mintaleczkében mutattassék ki mily módszer követ a pályázó a magyar nyelv tanításánál a tótajku népiskolában. A pénztár. Eötvös-alap, árva-ház, tanszermuzeum és könyvtárról szóló jelentés mind örvedetesen vétetett tudomásul s az illetőknek a felmentvényt a közgyűlés megadta. A himnus lelkes elzengése után a gyűlés véget ért. A közébed a Széchényi-kertben volt, az első tocszot Róczy István mondotta a királyra, a másodikat Jurin Sámuel a kir. tanfelügyelőre, a harmadikat Perjessy László Dobsina városára, aztán Klein Sámuel a rőzeiekre, s a tanító-egylet elnökére Róczy Istvánra stb. Az ebéd kedélyes hangulatát zavarta kissé az, hogy vendéglős kellő felszolgálásról nem gondoskodott. A társaság jelentékeny része délután a jégbarlang megszemlélésére rándult ki. Referens.

A Gömör-Kishont vármegyei közigazgatási bizottság félévi jelentése az 1888-ik év I-ső feléről, az ott képviselt közigazgatási ágak szakelőadóinak havi jelentése nyomán.

V. A kir. ügyész hatáskörében

s az ő felügyelete alatti rimaszombati kir. központi fogháznál, a fogházi épület biztonsága és tisztaság kifogás alá nem eshetett, a fegyelem rendes, — az élelmezés szabályszerű és az egészségi állapot jó volt, a félév lefolyása alatt 3 fegyenc halt el.

Pótmunka gyanánt fürdőszoba rendeztetett be, — féregölő kemence állíttatott fel, s az udvarok termés kövel burkoltattak.

A személyzetben változás nem történt, kivéve Ország Mihály fogházi őrmester nyugdíjaztatását.

Büntetésének kiállása végett 2 rab szállíttatott Illavára, 7 pedig Munkácsra.

Feltételes szabadságra elbocsáttatott 9 fi, 1 nő fegyenc.

Rabélelmezési költség kiadatott 3422 frt 57⁰⁵.

Rabköltség tértímény bevételet 757 frt 09 kr., rabmunka keresmény bevételet 257 frt 87 kr., kosárkötésnél felhasználtatott ingyenes rabmunka 1856 napszám, házi munkára felhasználtatott a kir. tszéknél 8825 napszám, a királyi járásbírósnál 3704, összeesen 14375 napszám.

Fogoly létszámában vizsgálat alatt átvételet az előbbi félévről 23 fi, 4 nő fogoly, ezek száma szaporodott a félév folyama alatt 30 fi, 8 nő fogolyal, fogyott 35 fi, 8 nővel, a következő félévre átvételet 18 fi és 4 nő fogoly.

Eltelt átvételet 164 fi, 13 női rab, ezek száma a folyó félévben szaporodott 226 fi, 50 női rabbal, fogyott ellenben 236 fi, 46 nővel, a következő félévre átvételet 154 fi, és 17 női rab.

A rozsnyói kir. járásbírósnál volt letartóztatva 134 fi, 17 nő, átvételet a következő félévre elítelt 7 fi, 1 nő, vizsgálat alatt 1 fi. Elelmezési költség kiadatott 170 frt 39 kr., tértímény bevételet 65 frt 22 kr. az állami kincstár terhére elszámolandó maradt 105 frt 17 kr.

A tornallyai kir. járásbírósnál 65 fi, 17 nő közül a következő félévre átvételet 8 fi elítelt, rabtartási költség kiadatott 59 frt 48⁴⁰ kr. bevételet 28 frt 20 kr. az állami kincstár terhére elszámolandó mutatkozik 31 frt 28⁴⁰ kr.

A rimaszécsi kir. járásbírósnál 116 fi, 7 nő közül a következő félévre átvételet 6 fi elítelt. Rabtartási költség kiadatott 34 frt 05 kr., tértímény bevételet 56 frt 50 kr. tehát 22 frt 45 kr. a mult év számlájának javára esik.

A nagyrőzei kir. járásbírósnál végre 37 fi, 10 nő közül letartóztatásban maradt 4 fi és pedig 3 elítelt, 1 vizsgálat alatt. Elelmezésre kiadatott 33 frt 16 kr., megtéritelet 3 forint 20 kr., az állam kincstár terhére maradt 34 frt 76 kr.

VII. Tiszti ügyész hatáskörében.

A lefolyt félévben magánpanasz következtében a rozsnyói főszolgabíró ellen elrendelt fegyelmi vizsgálat

az egyenetlenség tovább is fenmaradt, sőt növekedett köztük.

Thökölynek a végbeli hadak összegyűjtése sok nehézséget okoz, pedig Teleky sürgeti őt. April közepén visszaindul hát összegyűjtött hadával s Kis-Marja körül táboroz várva az egyesülést Teleky seregével. De betegség, legelőbiány, majd Vesselényi ellen való áskálódásai keserítik. Vannak olyanok is, kik azt hírszertelik, hogy Teleky nem is jön ki Erdélyből és az egész dologból semmi sem lesz.

Teleky azonban megérkezik s máj. 11-én találkozik Thökölyvel Darócz és Tasnád közt. Innen a Tisza felé tartva, megkzdik a harezot, új segélyhadat is kapván Bethune marquistól Lengyelországból.

A háboru foly, még pedig győzelmesen. Teleky diadallal halad egész Sóvárig. Itt azonban a vezérek közt támadt újabb egyenetlenségek miatt a fővezényletről lemond s haza tér Kóvárba.

E nem várt esemény egy pillanatra nagy zavart idézett elő köztük, de csakhamar az ifju Thököly Imrét emelik fővezérré, a mi új, sokkal kedvezőbb és nagyfontosságú fordulatot ad a bujdosók egész mozgalmanak.

Ha most a bujdosók eddigi működésén, mely Thököly további dicsőséges, bár — sajnos — gyászos végű harezainak előjátékát képezi, végig tekintünk, bizonyára el kell ismernünk csüggedetlen kitartással küzdő honfiak érdemeit, kik bár a kellő vezetés és segély hiánya a kívánt eredményt nem is vihették ki, de folyton szent lelkesedéssel őrizték kebelökön a haza szabadságának eszméjét, oly időben, midőn hazánk, alkotmánya felfüggesztetvén, valóságos osztrák provinciát képezett.

Sárkány Imre.

befejeztetett és ügyési véleménynyel az alispán elé terjesztetett; hasonlóképen magánpanasz folytán s hivatalos hatalommal való visszaélés miatt a kir. tszéknél beadott vád nyomán megindított és befejeztetett a fegyelmi vizsgálat a tornallyai járás alszolgabírája ellen és elrendeltetett hivatalból s ügyési véleménynyel elintéztetett a fegyelmi vizsgálat felsőbb hatósági határozat figyelemmel kívül hagyása miatt a rzsombati járás fő- és alszolgabírája ellen.

Ingatlanra vezetett adóvegrehajtási ügyben végrehajtásnak telekkönyvi feljegyzése kéretett 69. elrendeltetett 80 esetben.

Árverés kéretett 65. elrendeltetett 44. fogatosított 43 esetben; önkéntes fizetés következtében a további eljárás beszünttetett 58 esetben.

VI. A megyei főorvos hatásköréből.

A közegészségügyi állapot május hó kivételével elég kedvező volt úgy a betegedési mint — és még inkább — a halálozási esetek számarányánál fogva.

Hevenyfertőző betegségek közül járványzerűen csak a kanyaró mutatkozott Nagy- és Kisveszterésen s Betlérben. A szükséges óvintézkedések megtételek; az iskolák 14 napra bezárattak.

Szórványosan észleltetett: kanyaró Rimaszombatban, Dernőn, Rozsnyón, Kövibe, Lubenyikón, Lucskán, Barkán, Hosszuréten, Rimabányán, Hrusson, Várgéden, Sztriszben, és Chyrsnyón, Rimabányán az iskola 10 napon át zárva tartott.

Vörheny esetei fordultak elő Bejében, Nagy-Kőczen, Dobsinán, Rozsnyón.

Ronesoló toroklob, Filléren, Ratkó-Bisztrón, Betlérben, Nagy-Rőczen, Abafalán, Jolsván, Nasztrajon, Királyiban, Pelsüczön.

Hökkhurut: Pelsüczön, Détéren, Rimaszombatban, Rozsnyón, Berzétén.

Hagymáz: Rimaszombatban, Királyiban, Ratkón.

Himlőcs: Nagyrőczen, Rimaszombatban, Balogfalán.

Macska harapás után veszettségben elhalt Rozsnyón egy leány. Kerepeczről pedig egy Párisba vitett gyógykezelés végett.

Heveny bujakór gyógykezelést Rozsnyón 3, Jolsván 1, Derecsken 6, Hosszuzsón 2, Abafalán 9, kik közül 5 iskolás, 2 szopos gyermek. Szülők megvizsgálatván egészségesekeknek találtattak s a ragályozás átszármaszása nem volt megállapítható. Rimaszombatban 2, Vereskőn 2, Derecsken 3, Hosszuzsón Lekenyén 1—1, Chyrsnyón 2.

Heveny hujesotákár orvosi kezelés alá került Rimaszombatban 5, Putnokon 1, Tornallyán 4, Jolsván 3, Nagyrőczen 1, Tornallyán 2, Vályban 1, Szent-Királyon 1, Rozsnyón 1, Dobsinán 1 esetben.

Vendéglők, mészárszékek, kávéházak és élelmi szerek — kivált városokban — többször megvizsgálattak.

Fogatosított több helyen egészségügyi szempontból az iskolalátogatás. Ily alkalommal, valamint a fősorozás alkalmával trachomás vagy gyanús szembetegség nem észleltetett. A betegség ezen alakjától a vármegye egész területe tiszta.

A himlőoltás márczius hóban megkezdve június hó végéig — és pedig jó sikerrel befejeztetett.

Dajkaságban havonként átlag 23 gyermek tartott felügyelet alatt.

Orvosi rendőri hullabontás eszközöltetett 25, orvos törvényszéki hulla boncolás pedig fogatosított 13 esetben.

Könnnyü testi sérelem állapított meg 125, súlyos testi sérelem pedig 44 esetben.

Nyilvános kéj-hölgy hetenként megvizsgálatott Rimaszombatban 5, Rozsnyón 4, Tornallyán és Putnokon 1—1. Rozsnyóról gyógykezelés végett 4 esetben küldetett egy a gömörmegei kórházba.

A gömörmegei kórházban az ápolási napok száma tett 12767 napot; ápolás alatt elhalt 12 férfi, 9 nő. Az ápolók napi átlag száma tesz 70⁴⁷/₁₈₂ % ot.

Az állat-egészségügy általában kedvezőnek mondható. Takonykóros ló kirtató az Alsó-faluhoz tartozó Honthalmi pusztán 1, Murányhosszuréten 2 ló, elesett orbánczban Királyiban 6 darab szarvasmarha és tüdőlobban Pohorellán 2 darab szarvasmarha.

Felhívás és értesítés.

Bátor vagyok azon egyleti tagokat és egyéneket, kik a gazdasági-egylet igazgató-választmányának márczius hóban tartott gyűlése által egyleti tagok gyűjtésével bizattak meg — felhívni, hogy a gyűjtéseket buzgón eszközöljék s gyűjtő-iveiket f. évi október hó 15-ig, titkári hivatalhoz beküldeni sziveskedjenek.

Továbbá az egylet azon tagjai, kik a még márcziusban közzétett felhívásra tagdíj-, illetve kamat-hátralékaikat be nem fizették, tisztelettel felhivatnak, hogy hátralékos tartozásaikat Hámos Árpád egyleti pénztárnok úrnál haladéki nélkül lefizetni sziveskedjenek.

Végül van szerencsém az egyleti tagok s az összes megyebeli gazdák figyelmét felhívni, hogy a) az orsz. sör-árpa kiállításban minél nagyobb számban résztveenni s 5 kgr. sör-árpat az orsz. gazdasági egylethez legkésőbb okt. hó 15-ig beküldeni saját- és megyénk érdekeiből el ne mulasszák, annál is inkább, mivel a kiállításban való részvét egyéb költségebe nem kerül, mint az 5 kgr. árpa elküldésébe. b) Igen kívánatos, hogy a hadsereg részére élelmiszereket szállító szövetkezetbe (mely gazdasági országos szövetkezet a hadsereg szükségletének fedezését közvetlen a gazdák által eszközli s már f. évi október 1-én 50000 mm. rozsot és zabot óhajtat szállítani) nagy és kis birtokosaink közül minél többen lépjenek be — annál is inkább, mivel a belépési tagsági díj csak 10 frt (két éven keresztül), s ily összeget a közvetítőnek, a senzálnak is fizet évenként a kis gazda is. — Örömmel tudatom a megyebeli miniszerekkel és gazdákkal, hogy c) a nem. földmívelési miniszterium bölelen elhatározi méltóztatott, hogy a gömörmegei marha-tenyésztés előmozdítása céljából tenyészbírák vásárlására (melyek vételével s kiosztásával a megyei gazd. egyletet bizza meg) — **összeget adományoz**, mennyit e célra a gö. lör-kis-hont-megyei gazdasági egylet fog adományozni. Azért igen kívánatos lenne, ha a megye s egyes nagybirtokosok, kivált községek, e fontos célra pénzben szűkölködő egyletünket felsegítenék. — d) Azon egyleti tagok s megyebeli gazdák és községek, kik jövő évben a kimestár részére finom dohányt termelni ohajtanak, (melynek ter-

melését melegen ajánlom, mert igen jövedelmező) kérelmi iverket és folyamodványait a jövő hó végével beadni el ne mulasszák, mert igaz ugyan, hogy a kimestár a finom dohány termelését Gömörmegeben nagy mérvben szándékozik kiterjeszteni, de azért, ha az 1889. évre előirányzott dohánytermelési terület már egyszer betöltetett, akkor gömörmegei termelőink sem kapnak többé jövő évre engedélyt, ezért kell tehát a kérelem beadásával igyekeznünk. A kérelmi iverk a m kir. dohány-beváltó hivatalnál (Budapest, rózsza utca 3) 4 krjával kaphatók. Egy határ 20 holdnál, egy gazda 1 holdnál kisebb területen nem termelhet. Egyebekben a kérelmi iver kitöltésénél a folyamodó tartsa magát a mult évben e lapok után megírottakhoz.

Arra vagyok még bátor megyei dohánytermelőinket figyelmeztetni, hogy a már leszedett dohánytökekről a virágot haladéki nélkül szedessék le, mert azon országos rossz szokás mellett, hogy a már megszedett dohánytökeken a virágot rajta hagyják s magot felesztent engedik, a talaj ereje a haszonmélküli magtermés által nagy mérvben igéybe vétetik, mintegy elpazaroltatik, mely mindig igen káros, de kiváltképp pedig akkor, ha ugyanazon terezen jövő évben vagy több éven keresztül akar dohányt termelni.

Kélt P. Apatin, 1888. szept. 11-én.

Vajda Gyula, g. e. titkár.

Regále-bérlők és az új szesz-fogyasztási adó.

Mindenfelől az a kérdés merül fel, hogyan lehet az, hogy dacára az új szesz-fogyasztási adó életbe léptetésének és hogy a regále-bérlők ezen törvény életbe léptetését sérelemnek véleményezték, mégis vannak oly üzletemberek, akik még ma is bérelnék regále-jogokat, de nem hogy olcsóbban, sőt sokkal drágábban jutnak hozzá. E sorok írója e talány megfejtését tanulmányozta, több szakértőkkel és érdekeltekkel beszélt és azon meggyőződésre jött, hogy az új törvény életbe léptetése által a regále-bérlők üzletükben sokkal biztosabbak mint ez előtt voltak. Amít saját véleménye és meggyőződése szerint következőkkel bizonyít u. m.:

I. A bejegyzett czégü anyag, fűszer- és vegyes kereskedőnek meg van tilva mindenféle alkohol tartalmu ital, u. m. liqueur, rum és rozeglios, stb. literenként olcsóbban mint 1 frtét elárúsítani.

II. A bejegyzett czégü anyag, fűszer- és vegyes kereskedők házi és technikai czelokra esakis oly szeszt árusíthatnak el, a mely teljesen ihatatlan.

III. Az új adó életbe léptetése által a szesz-fogyasztó közönségnek lehetetlenné vált a szesz nagy kereskedőtől 50 literenként szeszest italokat vásárolni, mert ha ez előtt 50 liter pálinkáért 4—5 frtot fizetett, most ugyanannyiért 9 frtot kellene fizetnie, amit azonban a munkás ember nem képes összehozni és kényszerítve van napi szükségletét, ha drágábban is, a regále-bérlőtől fedezni és így a mondottakkal be van bizonyítva, hogy a fogyasztó a szükségletét csakis regále-bérlőktől fedezheti.

Azon kívül jól ismeretes, hogy a kereskedő a nyereséget % szerint állapítja meg, mert egy 2 frtnyi forgalomnál több nyereségre számít mint az 1 frtosnál, és különben is oly áruezikknek, ahol az elárúsító a concurrenzának nincs kitéve, be van bizonyítva, hogy minél drágább valamely áruezikk, annál több a bevétel, amiért nagyobb a forgalom, és így a regále-bérlők aziránti kívánságai, hogy a regále-bérlét fizetéséből engedményezzenek, teljesen indokolatlan.

Hírek és vegyesek.

A rzsombati alsófoku ipariskolában az 1888—9 ik tanévre a beiratások f. évi szept. hó 18. és 20-ik napján este 6—8 óráig eszközöltetnek a közös iskolában. Beiratkozik a tanoncok 1 frtot fizetnek, mint taneszköz-illetményt. Azon iparos-mesterek, kik tanoncaikat beiratni elmulasztják, a törvény értelmében 200 frtig terjedhető büntetéssel fognak sújtatni.

Városunk vendége Alvári Manajlovich Emil kuriai tanácselnök Budapestről, ki a bánya- és váltógyekek tanulmányozása szempontjából egy nagyobb szabásu körutra indult, f. hó 8-ikán városunkat is utba ejtette s itt két napot töltve. Szűcs Károly vendégszerető házigazda házában, f. hó 11-én Salgó-Tarjánba indult, hol is Korin Ferenc országgyűlési képviselő kalauzolása mellett a vasgyárat és a közbányát tekintette meg.

Dr. Serédi Jenő egyhangulag rimaszécsi körorvossá választott meg. — Csak gratulálni tudunk a rimaszécsi körnek e választás felett, mert Serédirben nemesak választott meg, de hivatott egyént is nyert, a ki úgy szakképzettségénél, mint társadalmi műveltségénél fogva csak előnyére lesz az állásnak, melyet elfogal.

Személyi hír. Székely György, megyénk törekvő ifja, a budapesti egyetemen a mult héten, bölesészettudori ezimet és oklevelet nyert. Tudori dissertációjának címe: „Bürgerköltszete és hatása Csokonayra,” mely a bölesészeti kar által annak idején jutalomban részesült.

Fényes esküvő volt folyó hó 5-én a füleki r. kath. templomban, ugyanis itt vezette oltárhoz Seifert Béla sörreg esomai földbirtokos Ziborszky Rózsika kisasszonyt, Ziborszky György sidi földbirtokos szépségben és szeretetben gazdag leányát. — Zavartalan boldogság legyen a házasság életben osztályrészüik.

Körjegyző választás. A berzete-szilicezi körben egyesített községek körjegyzői állására a közeli napokban Gotthárd Dező helyettes körjegyző tett egyhangulag megválasztva.

Javitó érettségi vizsgálatok. Rozsnyóról írják: Folyó év szeptember első napjaiban folytak le a tisztai ág. ev. egyh. kerület főiskolái által júniusban tartott érettségi vizsgálatok alkalmával javító vizsgálatra utasított ifjak pótvizsgái. Főgymnasiumunk három tanulója ez alkalommal teljes sikerrel tette le az érettségi vizsgát.

A miskolci borkiállítás és borvásár. A miskolci borkiállítás és borvásár f. hó 22-én fog ünnepélyesen megnyitást. A kiállítás vednökségét Koburg Fülöp herceg fogadta el, kit ez alkalommal Matlekovics Sándor államtitkár fog helyettesíteni. A kiállítás fényesnek ígérkezik. Úgy a bejelentett boroknak nagyszáma, mint azoknak minősége gazdag borvásárt helyez kiállításba. A kiállítás berendezése serényen folyik. A három főépületben a bor és szőlő kiállítás helyezettnek el. Lesz ezen

külül egy hivatalos és 4 magánpavilon. A helyiségek a legdiszesebben rendeztetnek be. A rendező bizottság meghívóival az ország minden borkereskedő czégét meghívta a kiállítás megtekintésére; ezenkívül katalógust is ad ki, kóstoló-csarnokot állít s állandó kiállítási irodát rendezett be. A rendező-bizottság gondoskodni fog az érkező vendégek elhelyezéséről és három napra terjedő programot állított egybe, melyből kiemeljük: a hirmes hámosi fő és vidéke megtekintését, a diósgyőri vas-és aczéi gyárnak meglátogatását, a szőlőszeti előadást s a tapolezai kirándulást.

A rimaszombati egyesült prot. főgymnasium „Tompá kör”-e folyó hó 12-én tartotta alakuló közgyűlést. Bodor István tanár elnöklte alatt. Ifjúsági elnök lett Juhász László, titkár Demeter István, főjegyző Kishoni Ákos, pénztárnok Ranostay György. VIII-ik, társjegyző Csapó János, ellenőr Klacsko József VII-ik osztálybeli tanuló.

Nyári multság. A helybeli iparos ifjuság önképző egyletének folyó hó 2-ikára hirdettet tancmultságú folyó hó 9-én tartott meg a „Széchenyi-kert”-ben. Szép közönsége volt és mindemellett is, a multságúnak inkább erkölcsi, mint anyagi sikeréről emlékezhetünk meg. A táncok változatos sora, melyet kiki a legnagyobb animóval lejtett, esti 10 óra tájban nyert befejezést.

Katonák átvonulása. Szokatlan éleltség vonult végig városunkon a hét folyamán. A főtérben, mely más alkalommal majdnem kihaltnak látszik, nyüzsgött a tarka néptömeg. Mint mindennek úgy ennek is meg volt a maga oka. Három rendbeli katonaság érkezett meg hozzánk, kifáradva, de meg nem törve a hosszú hadgyakorlatok fárasztó műveletei után. Legelsőbbben a jolsvai honvédséget volt szerencsénk üdvözölni, azután a huszárságot, kik egy napi pihenő után vonultak ki városunkból. Legutóbb, az az folyó hó 13-án a Losonezon állomásozó 25-ik gyalogezred érkezett meg. Zenekara, mely valóban kitünő erőkből van megalkotva, az esti órákban közel két óráig játszott, edes perczeket biztosítva a nagyszámu közönségnek, mely ez alkalommal a főtért egész a zsufolásig megtöltötte. E derék ezred, melyet a közelben már kétizben volt szerencsénk láthatni, folyó hó 14-én vett búcsút városunktól.

Tüzereink, kik jelenleg a kassai szabad táborban tartózkodnak, f. hó 18-ikán fognak visszaérkezni városunkba.

Lebukott a lóról. A közeli napokban Banskzi József, szabadkai méntelep osztály egyik közvitéze lovaglás közben a lóról lebukott s oly erős sérülést szenvedett fején, hogy a helybeli kórházba kellett szállítani, hol is hihető, hogy rövid idő múlva fölfog gyógyulni sebeiből.

Öngyilkosság. Polonkáról írják: Folyó évi szeptember hó 10-én a kassai fegyvergyakorlatokról vissza tért 25-ik gyalogezred 2-ik századbéli Singer Adolf 22 éves Szécsényi illetőségű mozes vallásu örvezető d. u. 1 órakor Polokán agyonlőtte magát. Egy esür megett hanyat feke, elsült fegyvere mellett, halva találtatott. Az orvos rendőri hullá szemle megtartott és 11-én eltakarított. Az öngyilkosságnak állítólagos oka az, hogy az illető egy bajtársa tarisznyájából úrközben 1 frtot lopott, e szerint büntetésnek nézett eléje s öngyilkosság által akart ettől megszabadulni. Külöben társai azt mondják, hogy már többször volt büntetve, mint rovott előéletű katona.

Phonograph. Az Edison amerikai tudós által föltalált s módosított phonographot (hangirő gépet) folyó hó 10-én mutatták be közönségünknek a Ribai testvérek Selmeczről. E remek mű, mely a mechanika legújabb vívmányainak egyike, valóban meglepő productiokkal lepte meg a nem épen kis számu közönséget élethűen írva le s adva vissza a beszéd hangjait, a belé fuvott dallamokat s a trombita szót, mely utóbbi productumai között az első helyet foglalja el. Bizony-bizony ha így haladunk megérjük, hogy idővel még a phonograph a bámulat színteréről a képviselőházba jut s tulajdonságainál fogva ott lesz hivatva megörökíteni a képviselő urak beszédeit.

Meghíusult rablás. Kis András, kinek a felesége Nagy Erzsók, helybeli lakosok, folyó hó 11-én, mint a többi becsületes emberek az éjjeli órákban, edes álomba merülve, mélyen aludtak volna talán egész reggelig, ha meg nem zavarja álmukat egy éjjli kalandor, ki szépen kinyitva házuk ajtaját az éléskamrába hatolt. Szerencsétlenségére a kalandor urnak, talán mivel vigyázatlanságból a letrába ütődött s ez által zajt csinált, oly nagy peche támadt, hogy az elemelő szándékot újdonat új rámas eszmával és a jó nagy bödön zsirral a kapunál nem mehetett tovább, mert Kis András uram Nagy Erzsók asszonyommal fölébredt, a tettes után futott és azt talán meg is fogják, ha esetleg — megáll.

Tüzeset. Folyó hó másodikán 8—9 óra között nagy ézngés és villámlás közt tűz ütött ki Pálfalván s majdnem négy óráig tartott. Négy gazda szalmája esett áldozatul a kártékony elemnek, mely közvetlen a esür szomszédságába volt rakva. Szerencse, hogy nagy zápor esett, különben az éj és vihar okozta sötétségben sok épület pusztulhatott volna el. A tüzesetet a villámnak tulajdonítják.

N y i l t t é r . *)

Bükk-makk eladás.

Kis-Tugáron a gróf Forgách-fele erdőségben (1600 □ hold) jól megtermett

b ü k k - m a k k

eladó. — Bővebb értesítést ad:

KLEIN SÁNDOR,

Kis-Tugáron. (Gácsi járás.)

*) E rovatban közlöttekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hivatalos közlemények.

Gömör-Kishont t. e. vármegye alispáni hivatalától.

Pályázati hirdetésny.

11287. sz. — Gömör- és Kishont t. e. vármegye törvényhatósága által a rzsombati m. kir. földmives iskolában alapított egy ösztöndíjas hely betöltése végett ezen pályázat nyitattik. Minélfogva felhivatnak mindazok,

kik a földmives-iskolában ezen alapítványi helyet a folyó 1888/9 iki tanévtől kezdve elnyerni óhajtják, hogy e végből az alább elsorolt okmányokkal felszerelt, 50 kros bélyeggel ellátott kérvényeiket folyó 1888. évi október hó 1-éig Rimaszombatban, az alispáni hivatalnál beadni el ne mulaszták, mert a később benyújtott folyamodványok figyelemben részesítetni nem fognak.

- Hiteles bizonyítvánnyal igazolandó a pályázó részéről:
- 1.) Gömör Kishont t. e. megyebeli illetősége és állandó lakása.
 - 2.) Betöltött 17 éves kora — (keresztlevél.)
 - 3.) Erős egészséges testalkata — (megyei tisztai orvosi bizonyítvánnyal.)
 - 4.) Iskolai és községi bizonyítvánnyal igazolandó jó erkölcsi magaviselete.
 - 5.) Hogy a folyamodó nyelvtanilag helyesen írni, folyékonyan olvasni és anégy alapszámokkal számolni tud.
- Rimaszombat, 1888. szept. hó 6.
- Bor nemisza, alispán.

Szerkesztői üzenetek.

V. J. urnak, Rozsnyó. Szives ajánlatát örömmel fogadjuk, s kérjük igéretének minél gyakrabban történő beváltását.

Dr. S. urnak, Rimaszées. Üdvözöljük vármegyénk új lakóját s lapunk új munkatársát! Az érdekes ezüket jövő számunk hozza.

K. A. Budapest. Vette-e levelünket? Ha igen: hallgatás a válasz?

Felolós szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Magán-hirdetések.

Eladó zongora.

Feleden egy jó karban lévő s újabb kiállítású Girikowszki-féle zongora 130 frtért azonnal eladó. Levélbeli tudakozódások a feledi postamesteri hivatalhoz intézendők.

Hirdetmény.

3477. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy **Demeter János** végrehajthatónak **Varga András** végrehajtást szenvedő elleni 50 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék a rimaszéesi kir. járásbíró-ág területén lévő Uzapanyt község határában fekvő az uzapanyti 88 sztkben foglaló 1/4 urb. telekből Varga Andrást illető egy negyed (1/4) részére az árverést 837 frtban ezennel megállapított kikáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi október hó 1-ső napján délelőtti 10 órakor Uzapanyt községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 38 frt 70 kr. készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal

számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni. avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1888. évi május hó 17. napján.
A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.
Hánrich kir. tszéki bíró.

A véghesi

„Vera-forrás savanyuvize.”

Felsőmagyarországnak legkitünőbb és leg-tisztább szénsavdus savanyuvize

ugy mint a Gleshübli

a bort nem festi.

Kapható bizottmányi raktárunkban:

KERN ADOLF urnál Rimaszombatban,
valamint:

a „Vera-forrás“ kezelősegnél
Véghelesen. (Zólyom megye.)

A véghesi „Vera-forrás“ kezelősege.

Meghívás.

A nagyrócezi köles. segélyszövetkezet folyó évi **szeptember hó 30-án**, vagy — ha az első közgyűlés határozatképes nem volna — folyó évi október hó 28-án, mindkét esetben délutáni 2 órakor a szövetkezet helyiségeiben tartandó

rendkívüli közgyűlésre

összes jogosított tagjait tisztelettel meghívja. — Nagy-Rócezn, 1888. évi augusztus hó 31-én.

Hlavács Sámuel,
igazgatósági elnök.

Tárgyak: A szövetkezet további 12 évre megalakulása s ebből kifolyólag az alapszabályok módosítása és az igazgatóság és felügyelő bizottság választása.

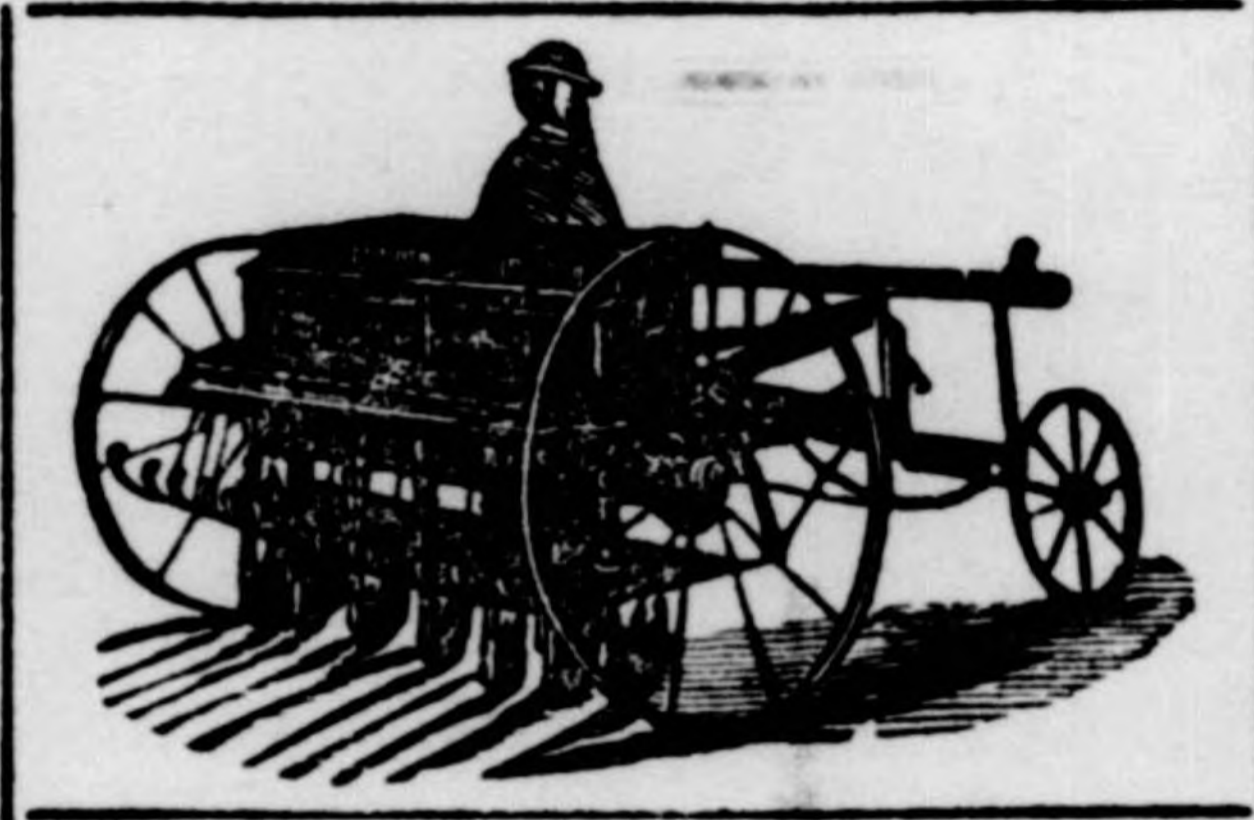
Megjegyzendő, hogy az első határnapra kitűzött közgyűlés csak az összes tagok két harmadának jelenléte vagy képvisellete által válik határozatképesé.

2-3

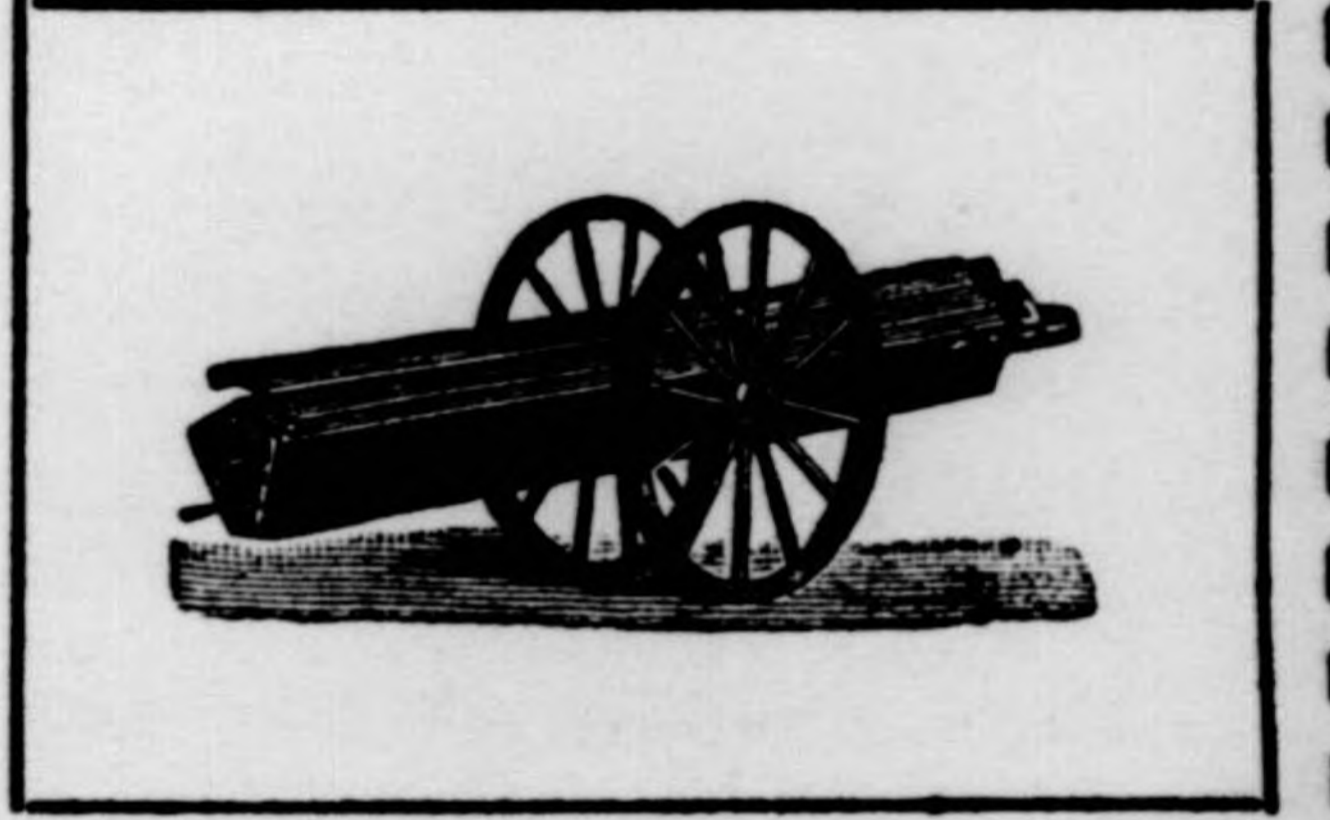
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán, eperjesi-ut 6. sz.

ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jó hírnevű gépeit, nevezetesen:

Sorvető gépeket,
Szórvetető gépeket,
Ekéket, Boronákat,
Hengereket, Lókapákat,
Tengeri morzsolókat,
Borsajtókat és szőlőzúzókat;

továbbá mindennemű:

3-6

Szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat, Szeszgyár-berendezéseket.

Gepeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban.

Gazdasági gépeink képes valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Eladó bükk-makk.
 Kubinyi Ilona urhölgy klenózi erdejében a bükk-makk eladó, — bővebb értesítést ad Molnár József ügyvéd Rimaszombatban, — vagy Tauffier Ignác erdősz Kokován.

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 14 frt — kr.
 Félévre . . . 7 „ — „
 Negyedévre . . . 3 „ 50 „
 Egy óra . . . 1 „ 20 „
 Egyes szám helyben 4 kr.
 Vidéken 5 kr.

Szazalek nem adatik.

Kiadóhivatal:
 Budapest, nádor-utca 7. sz., földszint,
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszo-
 lalások intézendők.

PESTI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztési iroda:
 Budapest, nádor-utca 7. sz., I. emelet
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény
 intézendő.

Bérmentlen levelek csak
 ismert kezektől fogadhatnak el.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések

Iadóhivatalban vétetnek fel.
 Ranciaország részére pedig
 JOHN F. JONES & Co. Páris-
 ban, 31 bis, rue du Faubourg
 Montmartre.

Pártoktól és kormánytól egyaránt független közlöny.

A ma tíz év alatt, mely a **Pesti Hirlap** megalapítása óta eltelt, a magyar olvasóközönség rokonszenve évről-évre fokozódó mérvben fordult a lap felé, úgy hogy ma — mikor a **Pesti Hirlap** immár tizedik évfolyamát éli, — kétségbevonhatatlanul a **legkedveltebb és legelterjedtebb lap Magyarországon.**

A hazai közönség e pártatlan bizalma és rokonszenve arról tanuskodik, hogy a **Pesti Hirlap** mindig hiven megtartja azt az irányt, melyet maga elé tűzött.

Független volt eddig s független marad ezután is minden irányban, **pártoktól és kormánytól egyaránt.**

Erős, öntudatos, magyar nemzeti politika, ez jelszava a Pesti Hirlapnak. Határozottan szerkesztés mindazzal, ami e politikának útjában áll, de nyíltan helyesli, ha akár a kormány, akár bármelyik országos párt úgy jár el, a mint azt e politika érdekei követelik.

Ez teszi lehetségessé, hogy a **Pesti Hirlap** munkatársai közt különböző pártállású kitűnő publicisták sorakozzanak. **E függetlenségben rejlik a lap ereje,** melynél fogva megmondhatja az igazat minden irányban, a kormánynak és azt támogató többségnek ép úgy, mint az ellenzéknek.

A **Pesti Hirlap** vezetői: **Pulszky Ferenc,** ifj. **Ábrányi Kornel,** **Horváth Gyula,** **Eötvös Károly,** **Tórs Kálmán,** **Sohvazoz Gyula,** **Borosnyáni Nándor** és dr. **Kenedi Géza** írják.

Ugyanők dolgozataikkal gazdagítják a **tárcarovat** is, melynek rendes munkatársai azok: **Mikszáth Kálmán** (Scarron), **Agai Adolf** (Csicseri Bors), **Bartók Lajos,** **Tolnai Lajos,** **Jakab Elek,** **Kürthy Emil,** **Reviczky**

Gyula, Sebők Zsigmond, Szécsy Ferenc, Sziklay János, Szerényi Hugó stb.

Mikszáth Kálmán ki a „t. Ház“ folyosójáról immár bejutott a honatyák közé, országos híre és kedveltsége kapott képviselőházi karcolataiban humorizálja az országgyűlési pártok és notabilitások ferdeségeit — párttekinet nélkül.

Az élénken szerkesztett rendes rovatok vezetői: **Antall Károly** (országgyűlés és zene), **Luby Sándor** (napi hírek), **Sasvári Armin** (politika), **Schmitt József** (segédszerkesztő) stb., mindent elkövetnek hogy az olvasó közönség igényeit a legfokozottabb mérvben kielégessék.

A szerkesztőség élén, mint iránytadó és igazgató lapvezér, **Légrády Károly** laptulajdonos-főszerkesztő áll, kinek e téren negyedszázadon át szerzett tapasztalatai garanciát nyújtanak arra nézve, hogy a **Pesti Hirlap** a lapok versenyében kivívott elsőrangú helyet mindig meg is fogja tartani.

Hazai és külföldi rendes tudósítók egész seregén kívül, kik — költségre való tekintet nélkül — minden nevezetesebb eseményről bő táviratokban értesítik a **Pesti Hirlap** közönségét, a szerkesztőség **külön tudósítót** küld a szükséghez képest mindenhova (még az ország határain túl is), csak hogy közönségét **első forrásból** láthassa el **megbízható** értesítésekkel.

A **Pesti Hirlap** színházi és hírvirta elvitázhatatlanul leggazdagabb **valamennyi lapoké közt.**

A **külföldi irodalom** érdekesebb termékeit — regényekben, tárcarajokban s beszédekben — gondosan megválasztva mutatja be. Nagy gondot fordít a **Pesti Hirlap** még a **közönség köréből** való panaszok s a

mindenki által szívesen olvasott **szerkesztői üzenetek** közlésére is.

S bár a legdiszesebb kiállításban naponta (a hétfőt kivéve) **két teljes ivet** — 16 oldal — **fölvagott állapotban** ad az olvasó kezébe, külön kedvezményül **hetenkint** még egy **zenemellékletet** is kapnak a lap előfizetői, teljesen ingyen. Oly kedvezmény, minőt ma **egyetlen európai lap sem nyújt közönségének.**

Mindezen kedvezmények dacára a **Pesti Hirlap a legolcsóbb napilapnak** méltán mondható, amennyiben havonként csak 20 krral drágább az ugynevezett kis néplapoknál, melyeknél pedig ötszörte többet tartalmaz.

A Pesti Hirlap előfizetési ára:

Egész évre . . . 14 frt — kr.
 Fél évre . . . 7 „ — „
 Negyed évre . . . 3 „ 50 „
 Egy óra . . . 1 „ 20 „

Előfizetés — legczélserűbben postautalvánnyal — a hó bármely napjától kezdve eszközölhető s az előfizetési pénzek a **Pesti Hirlap kiadóhivatalába** (Budapest, nádor-utca 7. sz.) küldendők.

Összetévszitek kikerülése végett azonban csak **PESTI Hirlap** irandó cím gyanánt.

Tisztelettel

a „**Pesti Hirlap**“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Budapest, V., nádor-utca 7.

Levelező lapon nyilvánított óhajra a **Pesti Hirlap** kiadóhivatala egy hétig ingyen és bérmentve küldi a lapot mutatványul.

Hetenként zenemelléklet.